

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 57 din 02.02.2022

Dosar nr.: 784/2020

Petiția nr.: 6755/29.10.2020

Petent:

Reclamat: S.C. LITTLE TEAM S.R.L.

Obiect: Petentul reclamă conduita abuzivă și de rea credință a părții reclamate, tratamentul discriminatoriu manifestat de către administratorul grădiniței unde este înscris copilul său prin majorarea nejustificată a tarifului aferent anului școlar 2020 – 2021 față de anul școlar anterior, măsură neaplicată în mod unitar, din moment ce pentru alte persoane a fost menținută aceeași valoare ca în anul precedent, precum și prin refuzul de a i se mai permite încheierea unui nou contract și, implicit, înscrierea în anul școlar 2020 – 2021.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul petentului

1.

Numele, sediul părții reclamate

2. S.C. LITTLE TEAM S.R.L., prin administrator, mun. București, Calea 13 Septembrie nr. 191, sector 5, office@littleteam.ro

II. Procedura de citare

3. Prin rezoluția nr. 32 din 13.11.2020, în temeiul dispozițiilor art. 25 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, s-a dispus investigație la sediul părții reclamate și domiciliul petentului, în vederea clarificării aspectelor sesizate, fiind întocmit raportul nr. 1 din 10.03.2021.

4. În temeiul art. 20, alin. 4, din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, prin adresele nr. 1860/10.03.2021, s-a dispus citarea părților cu prezență la sediul instituției pentru data de 02.04.2021.

5. Procedura nu a fost complet realizată, plicurile adresate părților returnându-se la sediul instituției cu mențiunea *expirat termen de păstrare*.

6. Prin adresele nr. 2923/15.04.2021 s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat.

7. Comunicarea s-a realizat și prin e-mail în data de 14.05.2021, procedura fiind complet realizată.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

8. Petentul reclamă prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 6755/29.10.2020 tratamentul discriminatoriu manifestat de către administratorul grădiniței unde este înscris copilul său prin majorarea nejustificată a tarifului aferent anului școlar 2020 – 2021 față de anul școlar anterior, măsură neaplicată în mod unitar, din moment ce pentru alte persoane a fost menținută aceeași valoare ca în anul precedent, precum și prin refuzul de a mai permite încheierea unui nou contract și, implicit, înscrierea în anul școlar 2020 – 2021.

9. În fapt, petentul precizează că, în data de 01.09.2019, a încheiat contractul de parteneriat pentru educație nr. 33 pentru perioada 01.09.2019 – 30.06.2020, având drept obiect asigurarea de către societatea reclamată a cadrului educațional în vederea desfășurării unui program variat de activități didactice conform programei Ministerului Educației, completat cu activități de îngrijire și supraveghere, precum și activități opționale și recreative în favoarea copilului.

10. În data de 10 martie 2020, în contextul epidemiologic creat de pandemia cu virusul Covid 19 și în conformitate cu prevederile legale aplicabile stării de urgență, partea reclamată a fost nevoită să-și suspende activitatea, astfel că serviciile contractate nu au mai fost prestate.

11. Cu toate acestea, petentul menționează că, din dorința de a sprijini activitatea părții reclamate, a acceptat propunerea de a achita o "taxa de mentenanță" în valoare de 600 lei/lună, aplicabilă pentru ultimele luni contractuale, respectiv aprilie, mai și iunie.

12. Ulterior, la data de 22 iunie 2020, după reluarea activității, partea reclamată a adresat o solicitare unilaterală de modificare a raporturilor contractuale, în sensul impunerii achitării taxei întregi pentru lunile iulie și august (perioada neacoperită contractual, însă facultativă în condițiile utilizării opțiunii contractuale *Summer Club*), în condițiile în care, în perioada respectivă, copilul petentului nu urma să beneficieze de serviciile oferite de partea reclamată (fapt comunicat încă de la începutul anului școlar 2019 – 2020).

13. Suplimentar, partea reclamată a comunicat că, în cazul în care tariful aferent lunilor iulie și august nu se va achita, taxa de școlarizare aferentă anului următor va crește, iar prioritatea la înscriere nu va fi asigurată.

14. Petentul a apreciat drept nelegală și abuzivă o astfel de abordare, comunicând părții reclamate refuzul său de a achita sume de bani aferente unor servicii neprestate, însă nu și-a manifestat în niciun moment intenția de a nu continua colaborarea contractuală pentru anii următori.

15. La data de 03.09.2020, petentul a primit oferta educațională pentru anul școlar 2020 – 2021 cu o majorare a taxei lunare de aproximativ 400 de lei în cazul său, în condițiile în care, din consultările cu alți părinți, a constatat că această creștere nu a fost aplicată pentru toți beneficiarii contractelor, ci doar pentru cei care au refuzat să plătească în lunile de vacanță (iulie și august), pentru servicii neprestate.

16. Întrucât avea mai multe nelămuriri cu privire la oferta educațională primită, petentul a solicitat prin e-mail la data de 09.09.2020 informații cu privire la costuri și la măsurile de protecție adoptate în contextul pandemiei, primind răspuns la data de 10.09.2020 fără nicio explicație cu privire la solicitările sale, dar fiind anunțat că fiica sa nu mai poate fi primită la grădiniță, întrucât ambele grupe mijlocii sunt complete și, pe cale de consecință, nu mai există niciun loc disponibil.

17. Astfel, având în vedere faptul că nu a primit nicio explicație cu privire la întrebările sale privind tratamentul diferențiat aplicat, solicită constatarea discriminării în baza art. 2 alin. 1 și 3 din O.G. nr. 137/2000.

18. Petentul atașează documentele la care a făcut referire în cuprinsul memoriului.

Sușținerile reclamatului

19. Prin punctul de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 18/04.01.2021, reclamatul oferă detalii cu privire la majorarea cu peste 400 de lei a tarifului aferent anului școlar 2020 — 2021 față de anul școlar anterior.

20. În fapt, **raportat la primul capăt de cerere**, reclamatul precizează că tariful aferent școlarizării la grădinița autorizată prin Ordin de Ministru la data de 28.03.2016, se majorează atât anual, în funcție de investiții, majorări de costuri etc., astfel cum reiese din taxele prezentate mai jos (taxe standard, aferente programului lung: pentru 2018 – 2019 / 1250 lei, pentru 2019 – 2020 / 1690 lei, iar pentru 2020 – 2021 / 2090 lei), cât și în timpul anului școlar, conform art. VI – Valoarea serviciilor de școlarizare, unde este stipulat dreptul instituției de învățământ de a modifica taxele, proporțional cu modificarea factorilor următori: inflația, costurile de dezvoltare (baza materială și programa), costurile serviciilor de masă ce țin de sezonabilitate (legume și fructe proaspete). *"Orice modificare va fi anunțată în același termen ca cel specificat de furnizorii noștri."*

21. Reclamatul adaugă că această măsură nu a fost aplicată în mod unitar, astfel că pentru alte persoane a fost menținută aceeași valoare ca în anul precedent.

22. În momentul suspendării activității educaționale și închiderea temporară a unităților de învățământ la data de 10.03.2020, reclamatul menționează că a decis să ofere reduceri substanțiale de taxe, chiar dacă în Contractul de Parteneriat era stipulat la art. X. Dispoziții finale că, în situația întreruperii activității din cauza unor evenimente independente de instituția de învățământ cum ar fi întreruperea furnizării de energie electrică, gaze naturale, inundații, drumuri impracticabile, ninsori abundente, boli contagioase etc., nu se scad din taxa lunară zilele libere impuse de aceste evenimente.

23. Prin urmare, reclamatul a considerat corect să ofere reduceri de taxă, în ciuda cheltuielilor semnificative.

24. Toate aceste reduceri / specificații aferente lunilor martie 2020 – august 2020 au fost anunțate pe email părinților, iar conform art. XI, în virtutea căruia *"orice modificare sau suplimentare la acest Contract se va face în scris și doar cu consimțământul părinților"*, petentul putea decide să nu fie de acord cu temenii specificați și se putea retrage oricând, fapt care nu s-a realizat, dată fiind corespondența purtată cu soția petentului, mama copilului înscris la instituția de învățământ reclamată.

25. Astfel, reclamatul precizează că familia petentului nu a făcut-o, chiar primind pachetele cu activități realizate de către grădiniță.

26. Revenind la costurile taxei, precum și condițiile redeschiderii la data de 17 iunie 2020, reclamatul inserează în punctul de vedere corespondența adresată pe e-mail părinților.

27. Reclamatul mai precizează că în Contractul de Parteneriat se specifică posibilitatea ca instituția de învățământ să ofere reduceri:

"Art. 7.2. Reduceri de plato, și recalculări:

a) plata, aferenta plății semestriale în avans - reducere 3% din taxa lunara;*

*b) plata anuală în avans - reducere * 5% din taxa lunara;*

*c) pentru orice recomandare finalizată cu un copil înscris, se oferă reducere * de 5% din taxa lunara. întreaga a ambilor copii, în primele 2 luni;*

d) dacă BENEFIICIARUL are mai mulți copii la L.T., se aplică o reducere de 10% din suma totală de plată pentru aceștia în cazul în care sunt doi frați și 15% din suma totală de plată în cazul în care sunt trei frați;*

**reducerea se aplică la valoarea taxei educaționale a programului ales (mai puțin a variantei de plată la zi). Oferta nu se cumulează cu alte reduceri!*

e) L.T. își rezervă dreptul de a modifica taxele stabilite, prin acordarea unor reduceri de până la 100%)."

28. Raportat la cel **de-al doilea capăt de cerere**, respectiv refuzul de a mai permite încheierea unui nou contract și, implicit, înscrierea în anul școlar 2020 – 2022, reclamatul precizează că situația a fost diferită: numărul de copii admiși în grupă a variat în perioada de după redeschidere (17 iunie 2020), cel mai important criteriu fiind dimensiunea sălii exprimată în mp.

29. Astfel, fiecare sală a avut un număr maxim diferit de copii înscriși, în funcție de capacitatea sălii. La începutul anului școlar 2020 – 2021, odată cu noile reglementări, capacitatea este măsurată în mc, distanța între copii, dar și de funcționalitățile fiecărei săli. Mai concret, dacă sala este utilizată nu doar pentru activități educaționale, dar și pentru somn și chiar pentru servirea mesei, cubajul aferent fiecărui copil admis într-o sală se schimbă.

30. În aceste condiții, având în vedere faptul că în oferta anului școlar 2020 – 2021 este menționat faptul că instituția de învățământ are capacitatea de 15 – 19 copii, dar în limitele normelor, numărul maxim de copii aprobați într-o grupă, s-a diminuat, astfel:

- grupa *Little Stars*, unde era înscrisă fetița petentului, împreună cu o altă grupă mică *Little Artists*, au avut în anul școlar 2019 – 2020 clasele apropiate, situate la etajul 1;
- odată cu redeschiderea, grupa *Little Artists* a rămas în ambele săli la etajul 1, iar grupa *Little Stars* a fost mutată în sala de sport, care a fost reorganizată ca sală de grupă;
- la fel s-a întâmplat cu toate grupele – un număr maxim mai mic de copii, mutarea în săli mai mari (unde s-a putut) sau o grupă în două clase, pentru a respecta noile norme de funcționalitate; anulând sălile de Arts&Crafts, de Sport, precum și biroul de Contabilitate, reorganizând în acestea săli de grupă, pentru a se putea mări capacitatea de copii primiți în anul școlar 2020 – 2021;
- cu toate reorganizările însă, numărul de copii înscriși în SIIIR în acest an școlar a scăzut foarte mult, chiar dacă încă sunt copii pe lista de așteptare, deoarece capacitatea clădirii în condițiile noilor norme nu permit mai multe înscrieri în unele

clase; concret, în anul școlar 2019 – 2020 / 108 copii, în anul școlar 2020 – 2021 / 89 copii.

- revenirea din 17 iunie s-a realizat cu un număr foarte mic de copii, iar ajutorul primit de la stat, reprezentând ajutorul de șomaj tehnic pentru angajați, a încetat;
- numărul de copii prezenți la grădiniță, în condițiile în care fiecare grupă era formată din 15 – 19 copii a fost următorul: Little Artists - 5 copii, Little Stars - 5 copii, Little Smurfs - 1 copil, Little Giants - 1 copil, Little Friends - 8 copii, Little Explorers - 4 copii, Super Team - 5 copii;
- perioada de după 10 martie a produs o destabilizare instituției de învățământ;
- parte dintre cei retrași în perioada 10 martie – 16 iunie au revenit și s-au reînscris cu condițiile de la acel moment, înțelegând că retragerea din cadrul grădiniței duce la pierderea locului de ‘client existent’, devenind ‘client nou’;

31. Astfel, reclamatul face trimitere la ”art. 3.3. **Perioada pentru reîncriere și achitarea taxelor școlare este august ... După aflarea opțiunilor părinților, oferim posibilitatea înscrierii copiilor aflați pe listele de așteptare. Locul copilului poate și garantat numai după semnarea Documentelor de înscriere și plata taxelor școlare.**

Art. 3.4. În situația în care revenirea în noul an școlar nu se realizează de la data de 01 septembrie ... și nici nu se achita taxa lunii septembrie ... înscrierea va fi considerată nouă cu următoarele mențiuni:

- a) *locul copilului nu va fi garantat;*
- b) *se va percepe taxa de înscriere de 400 lei.”*

32. Reclamatul atașează draftul de contract Parteneriat 2019 – 2020, draftul de Contract Parteneriat 2020 – 2021, corespondența prin emailuri cu părinții în perioada martie – iunie 2020.

33. Reclamatul confirmă primirea citației pe e-mail în data de 14.09.2021, cu mențiunea că va anunța în termen de 15 zile cu privire la modalitatea de soluționare aleasă.

Raportul de investigații

La sediul S.C. Little Team S.R.L. (din Calea 13 Septembrie nr. 191, sector 5), reprezentanții C.N.C.D. au purtat discuții cu d-na, directorul societății. Ca urmare a întrebărilor reprezentanților C.N.C.D., d-na a susținut următoarele:

1. Cu privire la acuzația petentului privind majorarea nejustificată a taxei de școlarizare aferentă anului școlar 2020 – 2021 pentru copilul său (cu peste 400 de lei față de anul școlar anterior). Situația de dinainte și de după pandemie:

- în ceea ce privește oferta educațională de la grădinița « Little Team THE COLLEGE childcare », conducerea Little Team își rezervă dreptul de a face oferte părinților, oferte care sunt diferite de la an la an (spre exemplu, prin oferte personalizate se poate acorda și o reducere până la 100% din taxa de școlarizare, cum este de altfel situația personalului grădiniței; de asemenea, se acordă reduceri de preț pentru frați și reduceri pentru recomandări; se mai fac oferte personalizate, ca un fel de burse sociale, pentru copiii cu nevoi speciale, având în vedere că părinții acestora au deja costuri suplimentare, luându-se în considerare aspecte precum faptul că stau puțin la cursuri, vin târziu și pleacă devreme, în general doar socializează);

- înainte de pandemie, an de an a existat o listă de așteptare, iar educatoarele aveau obligația de a întocmi rapoarte detaliate despre fiecare interviu cu părinții copiilor pentru a avea o viziune de ansamblu asupra numărului potențial de cereri de înscriere ;
- fiecare contract încheiat de conducerea grădiniței cu părinții copiilor este de sine stătător și se încheie pe perioada 15 septembrie - 30 iunie a fiecărui an pe data de 21 august; în perioada 01 iulie - 31 august grădinița oferă un program special de vacanță (cu excepția perioadei 19-30 iulie, când este închis), pentru care se achită taxa de școlarizare din contract;
- pentru copiii care frecventează deja grădinița, pentru a-și păstra locul, pentru fiecare nou an școlar în luna mai se achită în avans taxa de școlarizare pentru luna septembrie; în situația în care părintele nu optează pentru păstrarea locului, poate solicita înscrierea din luna octombrie, însă cu pierderea priorității, fiind considerată înscriere nouă și concurând pe locurile disponibile cu toți ceilalți copii noi;
- pentru copiii noi, în luna mai, părinții achită taxa de înscriere și taxa de școlarizare în avans pentru luna septembrie, pentru rezervarea locului, chiar dacă nu intenționează să aducă copilul la grădiniță în luna septembrie;
- în ceea ce privește rezilierea contractului, aceasta poate interveni atât la cererea părinților, cât și la cererea echipei Little team;
- tariful aferent școlarizării la grădinița « Little Team THE COLLEGE childcare » (grădiniță autorizată prin ordin de ministru la data de 28.03.2016) se majorează anual (în funcție de investiții, majorări de costuri etc), așa cum se poate observa din compararea sumelor solicitate (fiind vorba de taxe standard, aferente programului lung) pe 3 ani consecutivi: 2018/2019 - 1.250 lei, 2019/2020 - 1.690 lei, 2020/2021 - 2.090 lei ;
- de asemenea, taxele de școlarizare se pot mări și în timpul anului școlar, conform art. VI. Valoarea serviciilor de școlarizare din Contractul de Parteneriat pentru educație încheiat cu beneficiarii (* Little Team își rezervă dreptul de a modifica taxele, în aceeași proporție cu care se modifică unul dintre factorii următori: inflația; costurile de dezvoltare (baza materială și programa); costurile serviciilor de masă ce țin de sezonabilitate (legume și fructe proaspete). Orice modificare va fi anunțată în același termen ca cel specificat de furnizorii noștri.));
- în momentul suspendării activității educaționale și închiderea temporară a unităților de învățământ în data de 10.03.2020, a decis să ofere reduceri substanțiale de taxe (deși avea acoperire Contractul de Parteneriat, la art. X. Dispoziții finale, art.10.1., “Little Team își rezervă dreptul de a întrerupe activitatea în cazul unor evenimente neprevăzute: întreruperea furnizării de energie electrică, gaze naturale, inundații, drumuri impracticabile, ninsori abundente, boli contagioase, etc.. Nu se scad din taxa lunară zilele libere impuse de evenimente independente de LittleTeam.”), considerând că este calea corectă, chiar dacă în acea perioadă nu a putut să susțină toate cheltuielile, rămânând cu datorii mari la chirie, datorii pe care nici în prezent nu le-a acoperit în totalitate;
- toate reducerile aferente lunilor martie – august 2020 au fost comunicate pe e-mail părinților (e-mailuri anexate), conform art. XI. din Contractul de Parteneriat (“Orice modificare sau suplimentare la acest Contract se va face în scris și doar cu consimțământul părților”), astfel că familia a avut posibilitatea să decidă dacă este sau

nu este de acord cu termenii specificați; întrucât familia a decis să nu se retragă din contract și a fost de acord să primească pachetele cu activități realizate de către grădinița Little Team THE COLLEGE childcare, comunicând detaliile de corespondență pe e-mail (mail anexat);

- pentru persoanele care au fost de acord cu propunerile conducerii grădiniței Little Team THE COLLEGE childcare și au plătit taxele stabilite, taxa anuală a fost menținută la aceeași valoare ca în anul precedent; părinții au fost anunțați prin e-mail că taxa pentru școlar 2020/2021 va fi mărită, mai puțin pentru cei care au fost alături de grădiniță în perioada martie - august 2020 (mailuri anexate);

- în ceea ce-l privește pe dl., acesta a decis să nu achite taxa pe lunile de vară, aspect care a condus la pierderea privilegiilor acordate clienților care au ajutat conducerea grădiniței să depășească o situație limită (mai exact păstrarea locului și a taxei de școlarizare din anul 2019/2020), fiind considerat client nou; mai mult decât atât, nici situația în care dl. ar fi achitat taxa pe lunile de vară nu ar fi constituit pentru acesta o garanție de încheiere a unui nou contract întrucât s-ar fi luat în considerare faptul că petentul a avut nemulțumiri permanente pe durata colaborării cu grădinița (stare care a provocat stres de ambele părți) și ca atare s-ar fi pus în discuție motivul pentru care acesta mai dorește încheierea unui nou contract.

2. Cu privire la acuzația petentului privind refuzul conducerii grădiniței de a mai încheia un nou contract cu acesta în anul școlar 2020/2021. Situația de dinainte și de după pandemie:

- grădinița are aproximativ 50 de angajați, personal calificat, cu experiență și valoare pe care grădinița și-a dorit să-i păstreze și pe perioada stării de urgență; pentru a-și păstra personalul, având în vedere faptul că statul român a oferit un somaj tehnic foarte mic care nu a constituit un venit decent, Little Team s-a autorizat ca persoană juridică la Registrul Comerțului pentru a confecționa măști (au făcut și măști personalizate cu inițialele copiilor), fiind în același timp o modalitate de a oferi personalului sentimentul de utilitate în acea perioadă extrem de dificilă; în același timp, în lunile martie, aprilie, mai și iunie 2020 educatoarele au creat și au pus la dispoziția părinților materiale de lucru pentru copii, astfel s-a putut continua activitatea copiilor pe perioada stării de urgență;

- pe perioada stării de urgență, când grădinița a fost închisă, a solicitat o taxă de mentenanță în valoare de 500 de lei per copil, fiind în același timp considerată și o taxă pentru păstrarea locului; având în vedere că în mod normal 70% din taxele părinților acoperă salariile, în perioada stării de urgență (pentru că a solicitat taxe foarte mici), nu a putut achita chiria pe imobil astfel că a ajuns în prag de faliment;

- în luna martie 2020 a apelat la serviciile unui avocat pentru a cântări opțiunile pentru a nu intra în faliment, astfel că a decis o serie de măsuri și a scris părinților un e-mail în care s-a angajat să păstreze taxa neschimbată pentru anul școlar 2020/2021 pentru toți cei care sunt de acord să fie alături de grădiniță în perioada stării de urgență prin achitarea taxei de mentenanță și a lunilor de vară;

- perioada de după 10 martie 2020 i-a destabilizat foarte tare și fără părinții care le-au fost alături, Little Team THE COLLEGE childcare nu ar mai fi existat (având în vedere că în perioada martie-iunie la grădiniță s-a înregistrat un procent de retragere a copiilor înscriși de 29,75%, iar la creșă de 50%);

- grădinița s-a redeschis începând cu 17 iunie 2020, moment de la care s-a încasat taxa întreagă, iar locurile s-au ocupat cu prioritate de către copii ai căror părinți au înțeles situația și au fost alături de conducerea grădiniței, achitând taxa de mentenanță și taxa pe lunile iulie și august;
- redeschiderea cursurilor din 17 iunie s-a realizat cu un număr mic de copii (s-au retras foarte mulți copii din cauza faptului că părinții nu și-au mai permis să plătească taxa), numărul de copii prezenți la grădiniță (în condițiile în care înainte de pandemie fiecare grupă era formată din 15–19 copii) a fost următorul: Little Artists – 5 copii, Little Stars – 5 copii, Little Smurfs – 1 copil, Little Giants – 1 copil, Little Friends – 8 copii, Little Explorers – 4 copii, Super Team – 5 copii;
- în perioada de după redeschidere numărul de copii admiși în grupă a variat în funcție de mai multe criterii, cel mai important criteriu fiind dimensiunea sălii de curs exprimată în m.p; fiecare sală a avut un număr maxim diferit de copii înscriși, în funcție de capacitatea sălii;
- o parte dintre cei retrași în perioada 10 martie – 16 iunie 2020 au revenit și s-au reînscris cu condițiile de la acel moment, înțelegând că retragerea din cadrul grădiniței duce la pierderea locului de «client existent», devenind «client nou» conform Capitolului III Art. 3.3. din Contractul de Parteneriat (“Perioada pentru reînscris și achitarea taxelor școlare este august 2020. După aflarea opțiunilor părinților, oferim posibilitatea înscrierii copiilor aflați pe listele de așteptare. Locul copilului poate fi garantat numai după semnarea Documentelor de Înscriere și plata taxelor școlare.”) și Art. 3.4. (“În situația în care revenirea în noul an școlar nu se realizează de la data de 01 septembrie 2020 și nici nu se achită taxa lunii septembrie 2020, înscrierea va fi considerată nouă, cu următoarele mențiuni: a) locul copilului nu va fi garantat; b) se va percepe taxa de înscriere de 400 lei.”);
- în oferta anului școlar 2020/2021 este menționat faptul că Little Team THE COLLEGE childcare are capacitatea de 15 – 19 copii, dar cu respectarea normelor în vigoare (numărul maxim de copii aprobat într-o grupă s-a diminuat); astfel, o dată cu noile reglementări, capacitatea sălilor s-a calculat în mc, ținându-se cont de distanța dintre copii, dar și de funcționalitățile fiecărei săli; ca urmare, dacă sala este utilizată nu doar pentru activități educaționale, ci și pentru somn și chiar pentru servirea mesei, cubajul aferent fiecărui copil admis într-o sală se schimbă;
- pentru anul școlar 2020/2021 toate grupele au fost reorganizate – cu un număr maxim mai mic de copii, cu mutarea în săli mai mari (unde s-a putut) sau o grupă în două săli, pentru a respecta noile norme de funcționalitate; astfel, au fost anulate sălile de Arts&Crafts, de sport, precum și biroul de contabilitate, aceste spații fiind transformate în săli de grupă, pentru a reuși să mărească capacitatea de copii primiți în anul școlar 2020/2021;
- cu toate eforturile de reorganizare, numărul de copii înscriși în anul școlar 2020/2021 a scăzut destul de mult, chiar dacă încă există copii pe lista de așteptare, deoarece capacitatea clădirii în condițiile noilor norme nu permite mai multe înscrieri în unele clase (în anul școlar 2019/2020 - 108 copii, în anul școlar 2020/2021 - 89 copii);
- în anul școlar 2019/2020 grupa Little Stars, unde era înscrisă minora, împreună cu o altă grupă mică, Little Artists, au avut sălile de grupă apropiate, situate la etajul 1;

- minora a fost initial la grupa lui Miss, fiind vorba despre o grupă cu aproximativ 15 copii, copii care se aflau în faza de acomodare (în viitor urmând să se separe o parte a copiilor în altă grupă, chestiune care nu s-a mai întâmplat din cauza pandemiei); copiii de la Miss sunt cei veniți de la sediul de creșă, educatoarea fiind atât de dorită de părinți încât în anul 2018 i-a făcut transfer de la creșă la grădiniță, unde a venit cu tot cu copii; înainte de pandemie, copiii educatoarelor ieșeau împreună la joacă, astfel că unii părinți de la grupa lui Miss au îndrăgit-o pe Miss și au dorit transferul la aceasta, grupa respectivă mărindu-se în acest fel la 19 copii;
- o dată cu redeschiderea cursurilor, grupa Little Artists a rămas în cele două săli mici aflate la etajul 1, iar grupa Little Stars a fost mutată în sala de sport, pe care a reorganizat-o ca sală de grupă;
- în prezent atât Miss cât și Miss au câte 13 copii la grupă.

În încheiere, d-na a comunicat reprezentanților C.N.C.D. că dorește ca actele de procedură să-i fie comunicate și electronic, la adresa de e-mail

Echipa de investigație anexează prezentului raport copii după următoarele înscrisuri:

- Punct de vedere al S.C. Little Team S.R.L. cu privire la aspectele sesizate;
- Oferta educațională Grădiniță an școlar 2019/2020;
- Oferta educațională Grădiniță an școlar 2020/2021;
- Contract de Parteneriat pentru educație 2019/2020, model tip;
- Contract de Parteneriat pentru educație 2020/2021, model tip;
- Fișă de înscriere Little Team THE COLLEGE childcare, Grădiniță, an școlar 2019/2020
- Contract de Parteneriat pentru educație 2019/2020, beneficiar, nr. 33/01.09.2019;
- Manualul Părintelui 2019/2020;
- Corespondență cu părinții, prin e-mailuri, în perioada martie-septembrie 2020;

Constatările echipei de investigație în urma controlului efectuat:

În urma controlului efectuat la fața locului, a discuțiilor cu persoanele susmenționate și a analizei documentației din dosarul cauzei, echipa de investigație a constatat următoarele:

- **Valoarea taxelor școlare a crescut în fiecare an;**
- **Pentru clienții care au fost alături de grădiniță în perioada martie-august 2020, în sensul în care au acceptat condițiile impuse și au plătit taxele stabilite, taxa anuală s-a menținut la nivelul anului școlar 2019/2020; în plus, au avut prioritate la reînscris;**
- **Clienții care nu au acceptat condițiile impuse de unitatea de învățământ și nu au plătit taxele aferente au fost considerați clienți noi, urmând să plătească taxa anuală mărită (plus taxă de înscriere în cazul înscrierii);**
- **Familia a fost socotită „client nou” întrucât nu a achitat taxele aferente lunilor iulie și august, neavând astfel prioritate la înscriere;**

Locurile au fost ocupate de clienții care au avut prioritate la reînscris precum și de cei care s-au înscris înaintea familiei Biță, în condițiile în care numărul de elevi

a fost limitat de noile reglementări cu privire la spațiul alocat copiilor; din această cauză, nu s-au putut face suplimentări de locuri.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

34. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

1. Constituția României:

- **Art. 1 Statul român:** *"(...) (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*
(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale.
(...)"
- **Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni** *"(...) (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială."*
- **Art. 15 Universalitatea:** *"(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.*
(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile."
- **Art. 16 Egalitatea în drepturi:** *"(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*
(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)"
- **Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți**
"(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.
(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății."

2. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare – art. 2 alin. 1: "Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se

înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Principiile de analiză

35. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- *la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal,*
- *la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.*

36. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

37. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

38. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra posibilei discriminări prin conduita părții reclamate prin administratorul grădiniței unde este înscris copilul său prin majorarea nejustificată a tarifului aferent anului școlar 2020 – 2021 față de anul școlar anterior, măsură neaplicată în mod unitar, din moment ce pentru alte persoane a fost menținută aceeași valoare ca în anul precedent, precum și prin refuzul de a i se mai permite încheierea unui nou contract și, implicit, înscrierea în anul școlar 2020 – 2021.

39. Colegiul ia act de concluziile deduse în urma investigației întreprinsă la fața locului, respectiv:

- valoarea taxelor școlare a crescut în fiecare an;

- pentru clienții care au fost alături de grădiniță în perioada martie-august 2020, în sensul în care au acceptat condițiile impuse și au plătit taxele stabilite, taxa anuală s-a menținut la nivelul anului școlar 2019/2020; în plus, au avut prioritate la reînscrisere;
- clienții care nu au acceptat condițiile impuse de unitatea de învățământ și nu au plătit taxele aferente au fost considerați clienți noi, urmând să plătească taxa anuală mărită (plus taxă de înscriere în cazul înscrierii);
- familia petentului a fost socotită "client nou" întrucât nu a achitat taxele aferente lunilor iulie și august, neavând astfel prioritate la înscriere;
- locurile au fost ocupate de clienții care au avut prioritate la reînscrisere precum și de cei care s-au înscris înaintea familiei Biță, în condițiile în care numărul de elevi a fost limitat de noile reglementări cu privire la spațiul alocat copiilor; din această cauză, nu s-au putut face suplimentări de locuri.

40. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

41. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I „Principii și definiții” al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II „Dispoziții Speciale”, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

42. Concret, Colegiul ia act de faptul că, în prezenta speță se pune în discuție posibila încălcare a dreptului la tratament egal în ceea ce privește respectarea condițiilor de înscriere în instituția de învățământ preșcolar pentru copilul petentului.

43. Pe fond, în strânsă legătură cu aspectele reținute anterior prin prisma sferei de competență instituțională în domeniu, Colegiul director urmează a analiza în ce măsură obiectul petiției întrunește, în prima instanță, elementele constitutive ale unei fapte de discriminare astfel cum este definită de art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată.

44. De asemenea, Colegiul director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu prin care s-a stipulat că diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*.

45. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic

aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

46. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.¹

47. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

48. Analizând susținerile petentului prin prisma prevederilor art. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, Colegiul reține că dreptul pe care-l reclamă petentul ca fiind încălcat este cel indicat la art. 1 din O.G. nr. 137/2000, alin. (2) *"Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: (...) e) drepturile economice, sociale și culturale, în special: (...) (v) dreptul la educație și la pregătire profesională;"*

49. În ceea ce privește comparabilitatea, Colegiul director ia act de faptul că petentul se raportează la alți părinți, beneficiari ai contractelor, măsura aplicată acestuia fiind aceeași ca în cazul celor care au refuzat să plătească în lunile de vacanță (iulie și august), pentru servicii neprestate.

50. Concret, petentul semnalează solicitarea unilaterală a reclamatului de modificare a raporturilor contractuale, în sensul impunerii achitării taxei întregi pentru lunile iulie și august (perioada neacoperită contractual, însă facultativă în condițiile utilizării opțiunii contractuale *Summer Club*), în condițiile în care, în perioada respectivă, copilul petentului nu urma să beneficieze de serviciile oferite de partea reclamată (fapt comunicat încă de la începutul anului școlar 2019 – 2020).

51. Astfel cum reiese din motivația invocată mai sus, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare, tratamentul aplicat pentru două situații comparabile trebuie să fi fost diferit, iar subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute

¹ A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.

de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

52. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, una dintre condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie este existența unei legături de cauzalitate între criteriul invocat și fapta sesizată.

53. În ceea ce privește motivația tratamentului discriminatoriu la care a fost supusă, Colegiul reține că petentul a indicat drept criteriu de discriminare eventualele divergențe avute cu administratorul unității de învățământ, faptul că nu a achitat taxa aferentă celor 2 luni de vară.

54. Colegiul se raportează la apărarea reclamatului punctual pe aspectele reclamate de petenți și constată că pentru părinții care au susținut grădinița în perioada martie-august 2020, în sensul în care au acceptat condițiile impuse și au plătit taxele stabilite, taxa anuală s-a menținut la nivelul anului școlar 2019/2020; în plus, au avut prioritate la reînscrisere.

55. În acest sens, clienții care nu au acceptat condițiile impuse de unitatea de învățământ și nu au plătit taxele aferente au fost considerați clienți noi, urmând să plătească taxa anuală mărită (plus taxă de înscriere în cazul înscrierii); familia petentului a fost socotită "client nou" întrucât nu a achitat taxele aferente lunilor iulie și august, neavând astfel prioritate la înscriere; locurile au fost ocupate de clienții care au avut prioritate la reînscrisere precum și de cei care s-au înscris înaintea familiei petentului, în condițiile în care numărul de elevi a fost limitat de noile reglementări cu privire la spațiul alocat copiilor; din această cauză, nu s-au putut face suplimentări de locuri.

56. Astfel, referitor la elementul comparabilității, Colegiul reține că măsura majorării taxei de înscriere a fost aplicată celor care nu au achitat taxele aferente celor 2 luni, iar faptul că petentul nu a mai putut obține un loc la reînscrisere a fost determinat de faptul că numărul de locuri disponibile a fost micșorat față de anul școlar anterior prin prisma măsurilor sanitare aplicate în context pandemic.

57. Concluzionând, în analiza cauzei, Colegiul se raportează la argumentarea adusă de reclamat și constată că nu poate fi reținut elementul comparabilității indicat de petent în argumentarea solicitărilor din cuprinsul petiției.

58. Prin urmare, coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată și definiția discriminării în conformitate cu art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director decide că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, în lipsa comparabilității.

59. Având în vedere cele reținute mai sus, aspectele sesizate de petentă nu constituie faptă de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare (lipsă comparabilitate).
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 02.02.2022 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA Maria – Membru.

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Red.: C.J. și C.M.I.

Data redactării: 25.02.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.